

KARTA

ÖFVER

ISERNTRÄSKERSTADEN

i Grangärdes socken, Stora Kopparbergs län,

upprättad på grund af egna mätningar, som afslutades den 29/10 1891

af H. S. Brunnberg

Skala 1:800.

Använda beteckningar:



Svartmalm



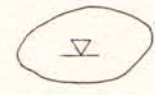
Lagerarter



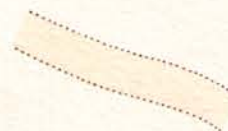
Lössa jordlager



Sänkning



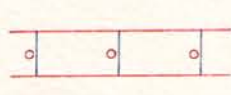
Vallensfylld de



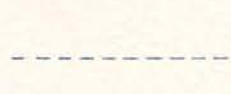
Väg



Byggnad



Konstledning



Linledning



Varp



Löfskog



Barskog



Gårdesgård



Profillinie



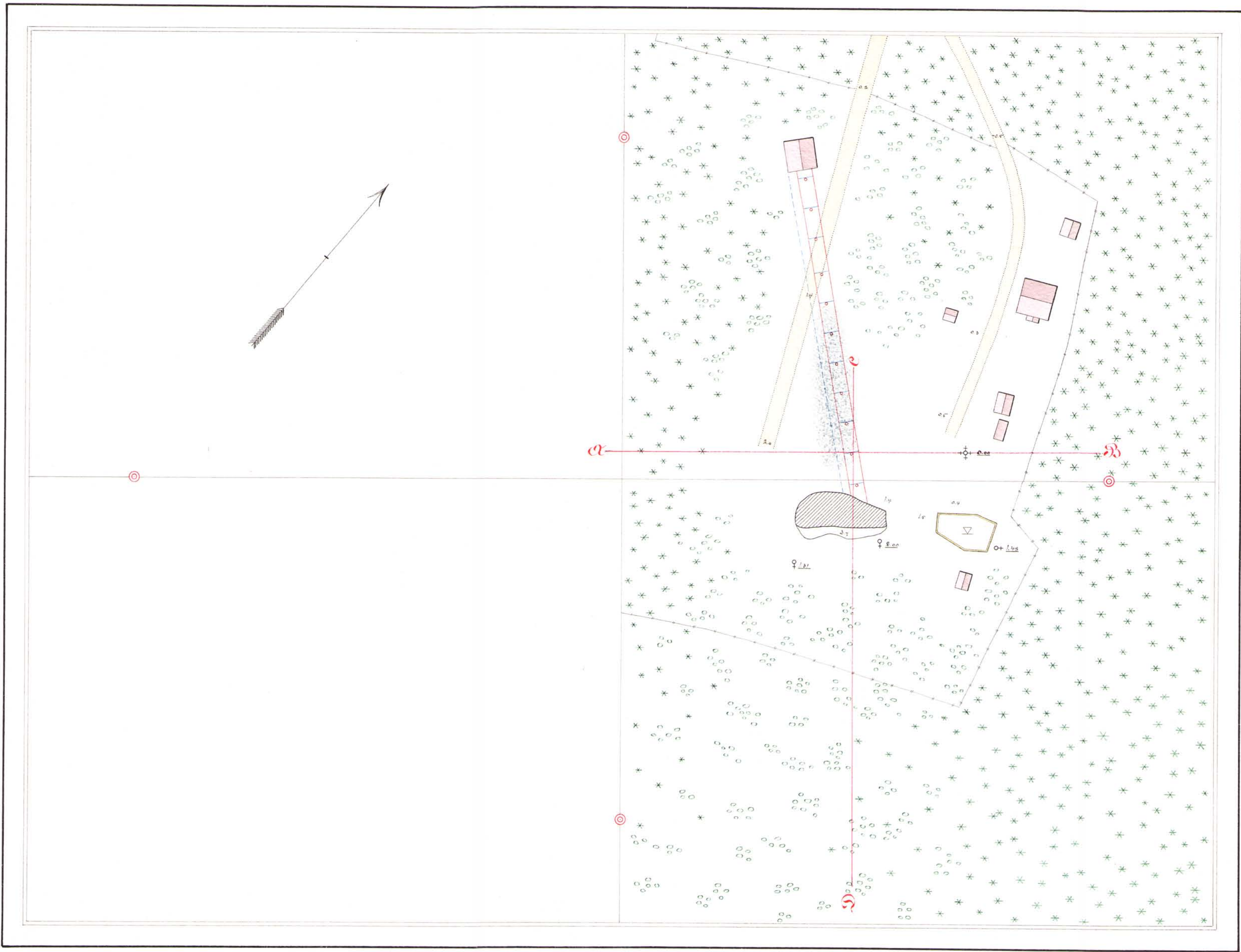
Konnektionsp.

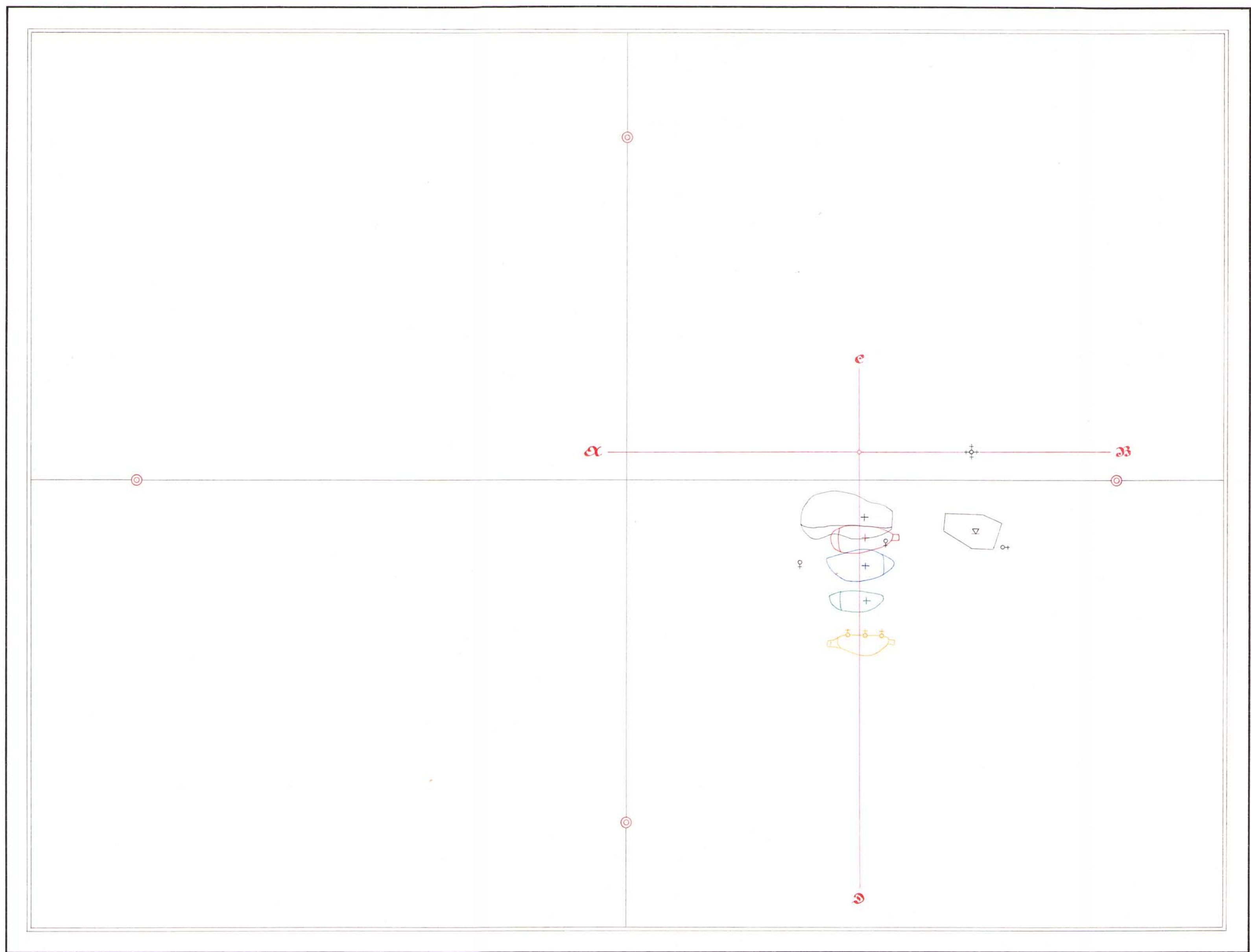


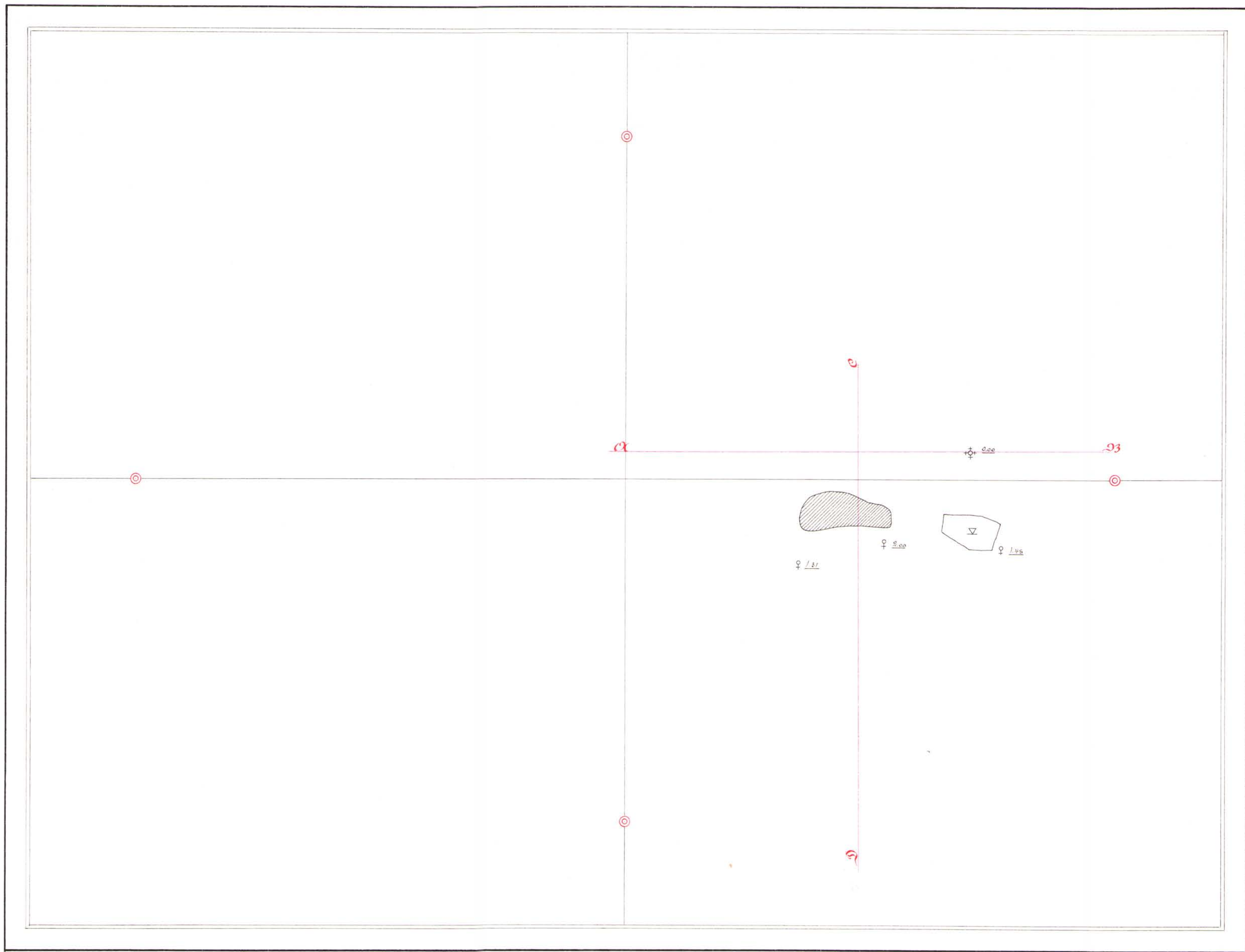
Märkepunkt

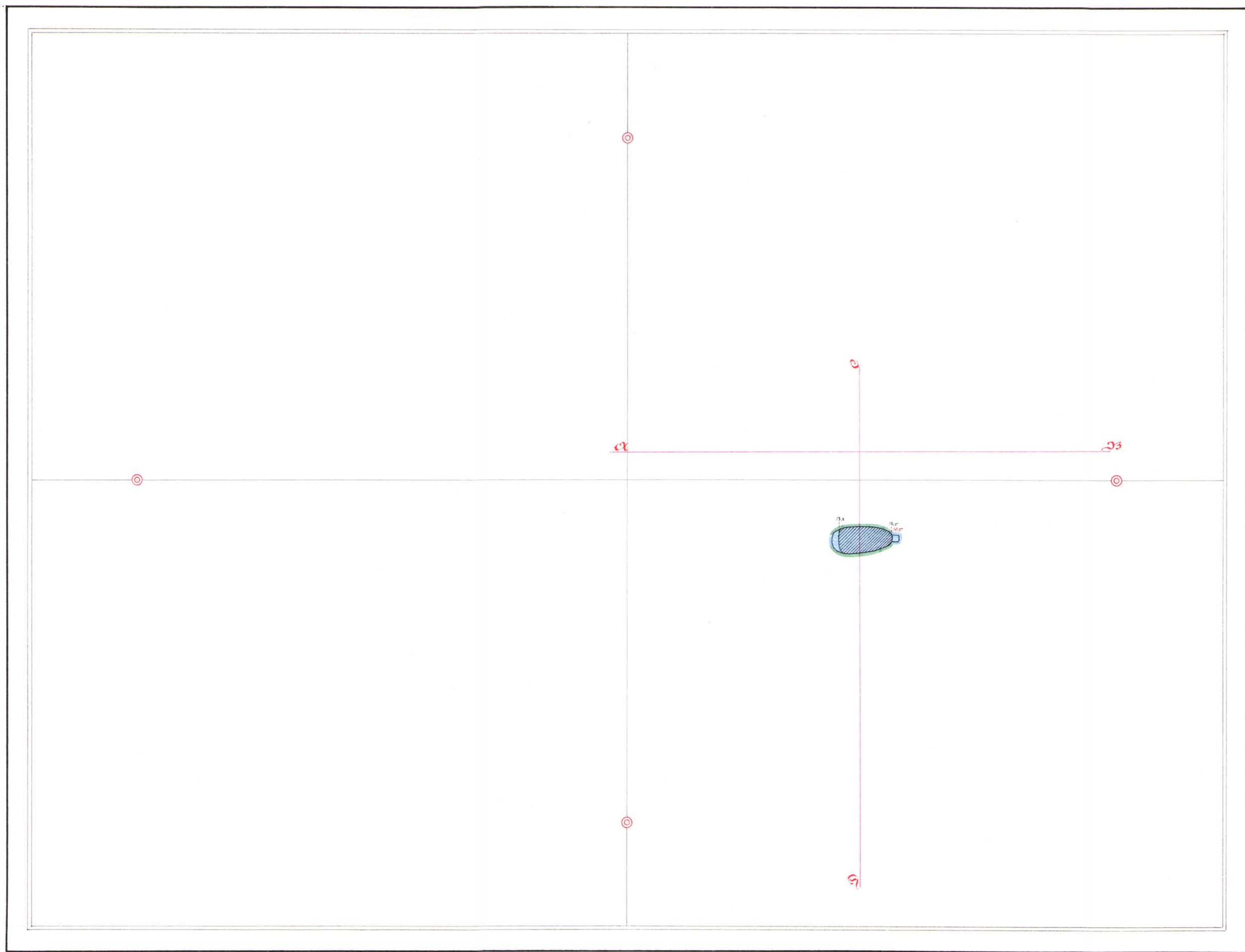
Kompletteringsmätning till denna karta

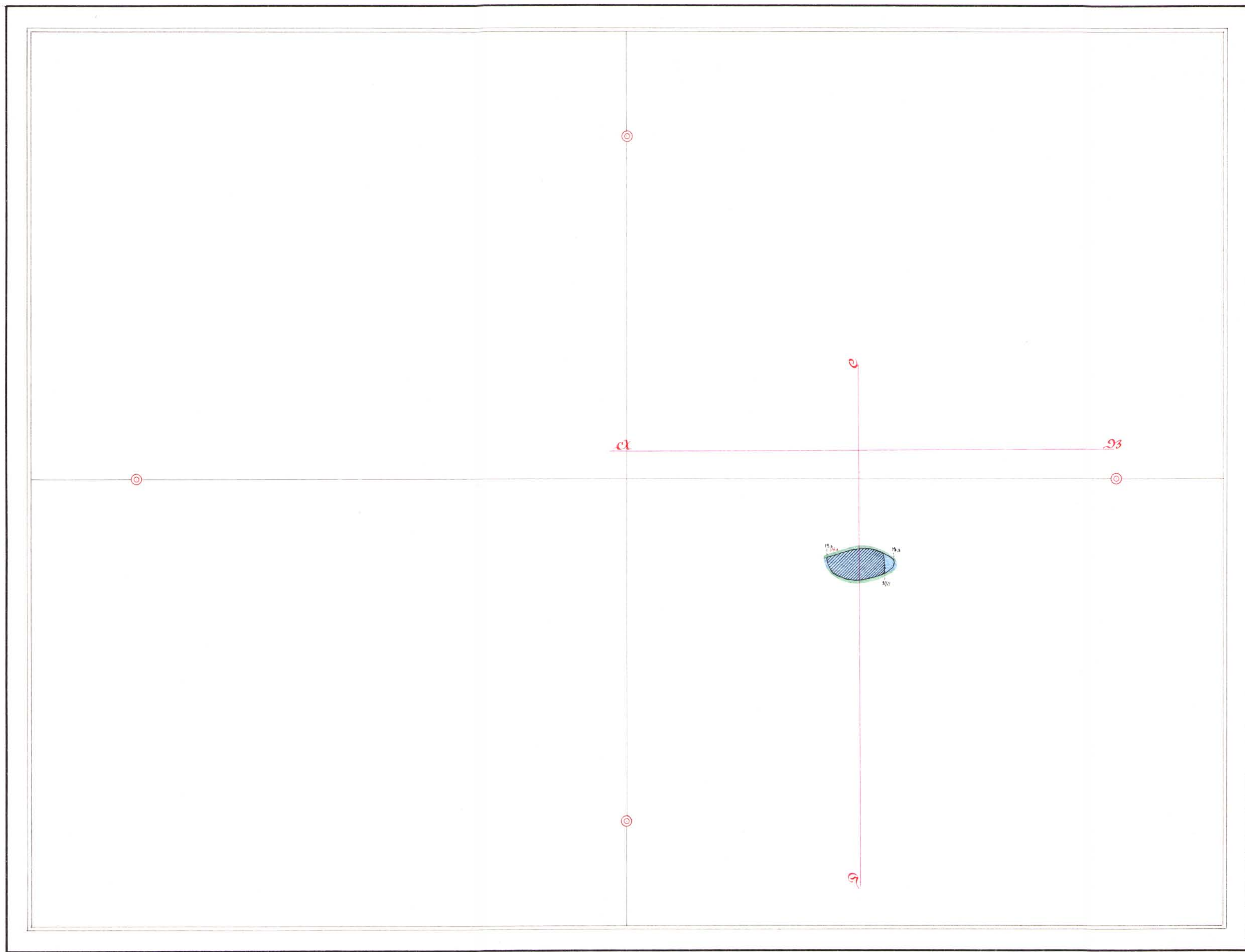
[illegible]

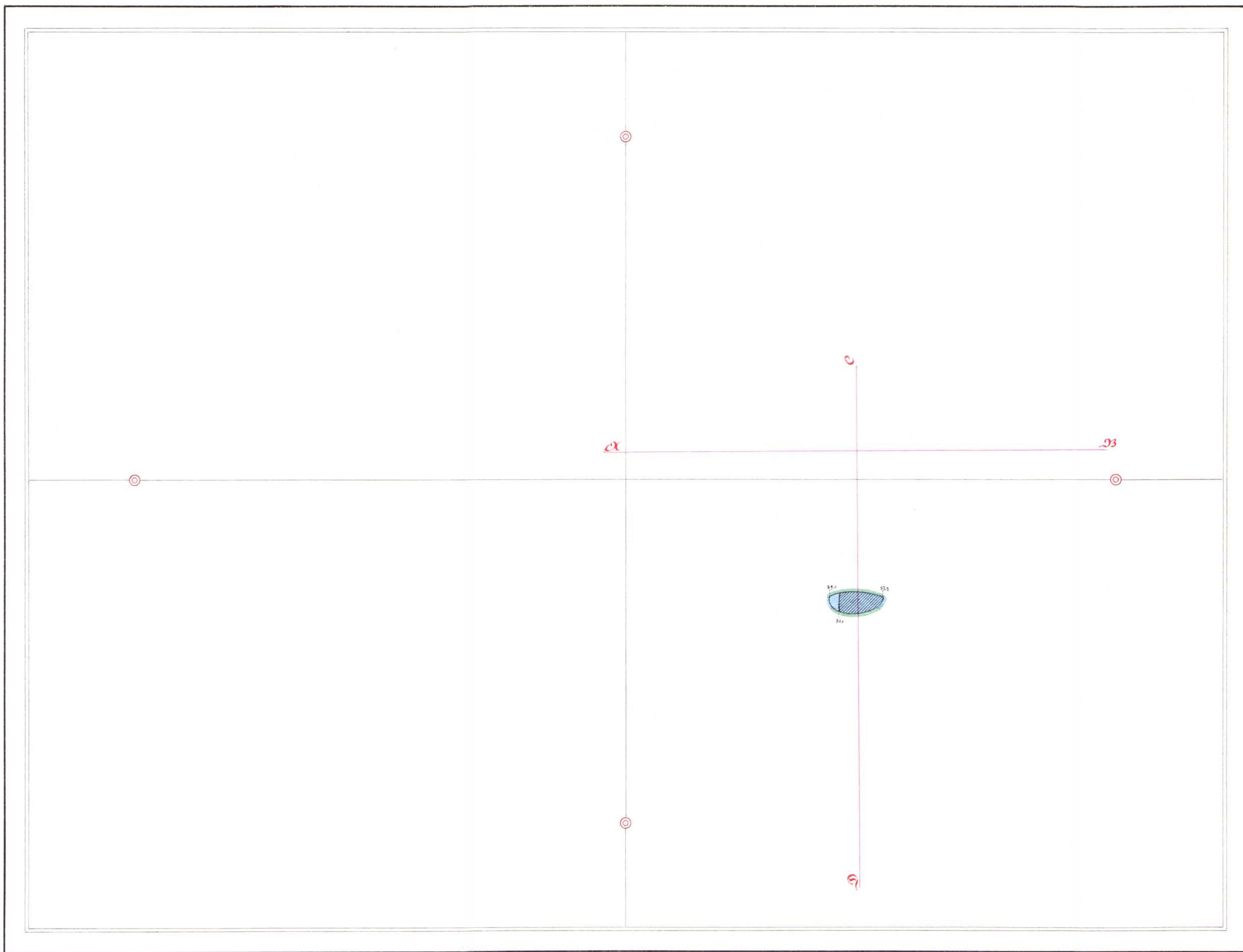


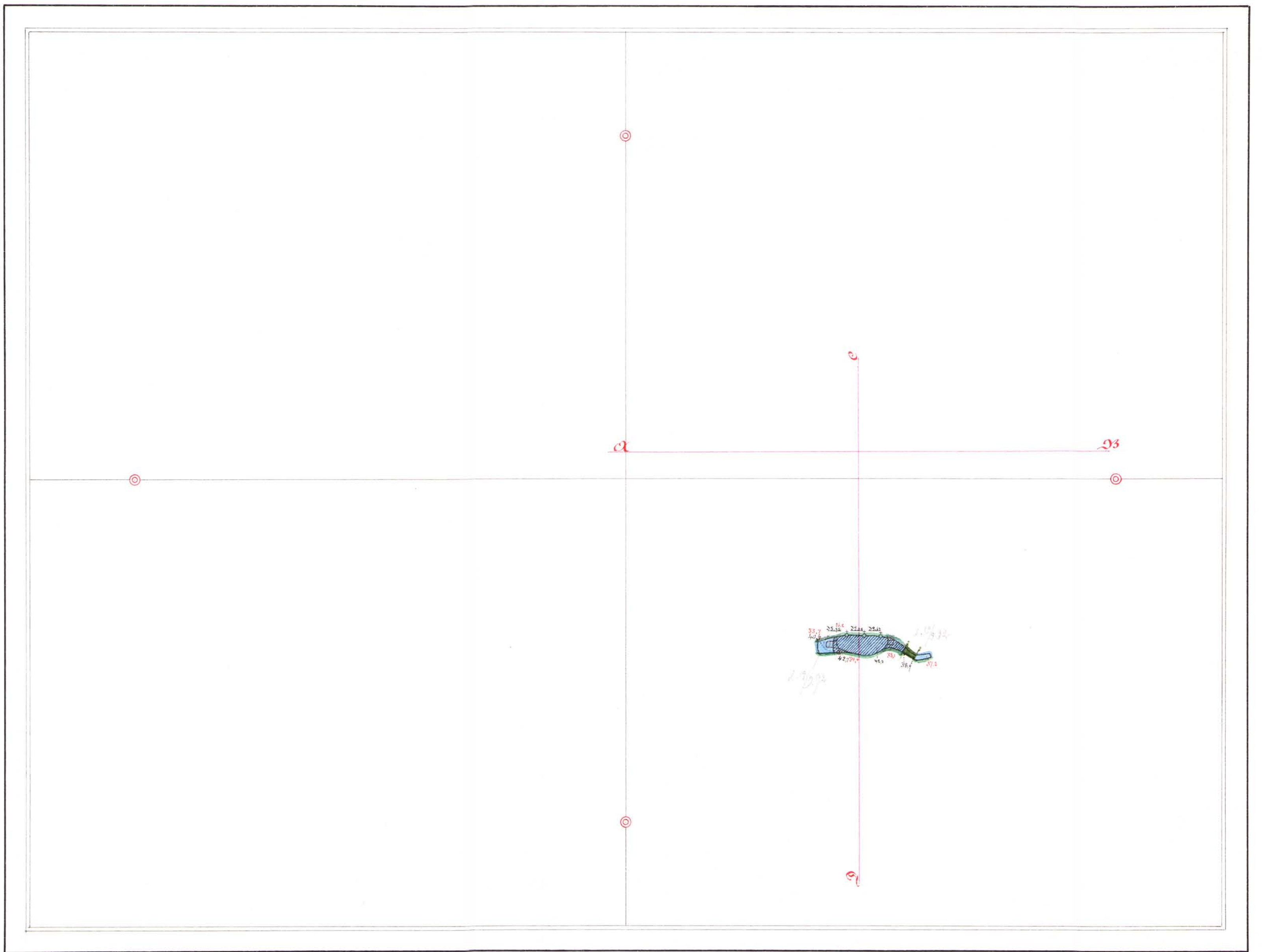




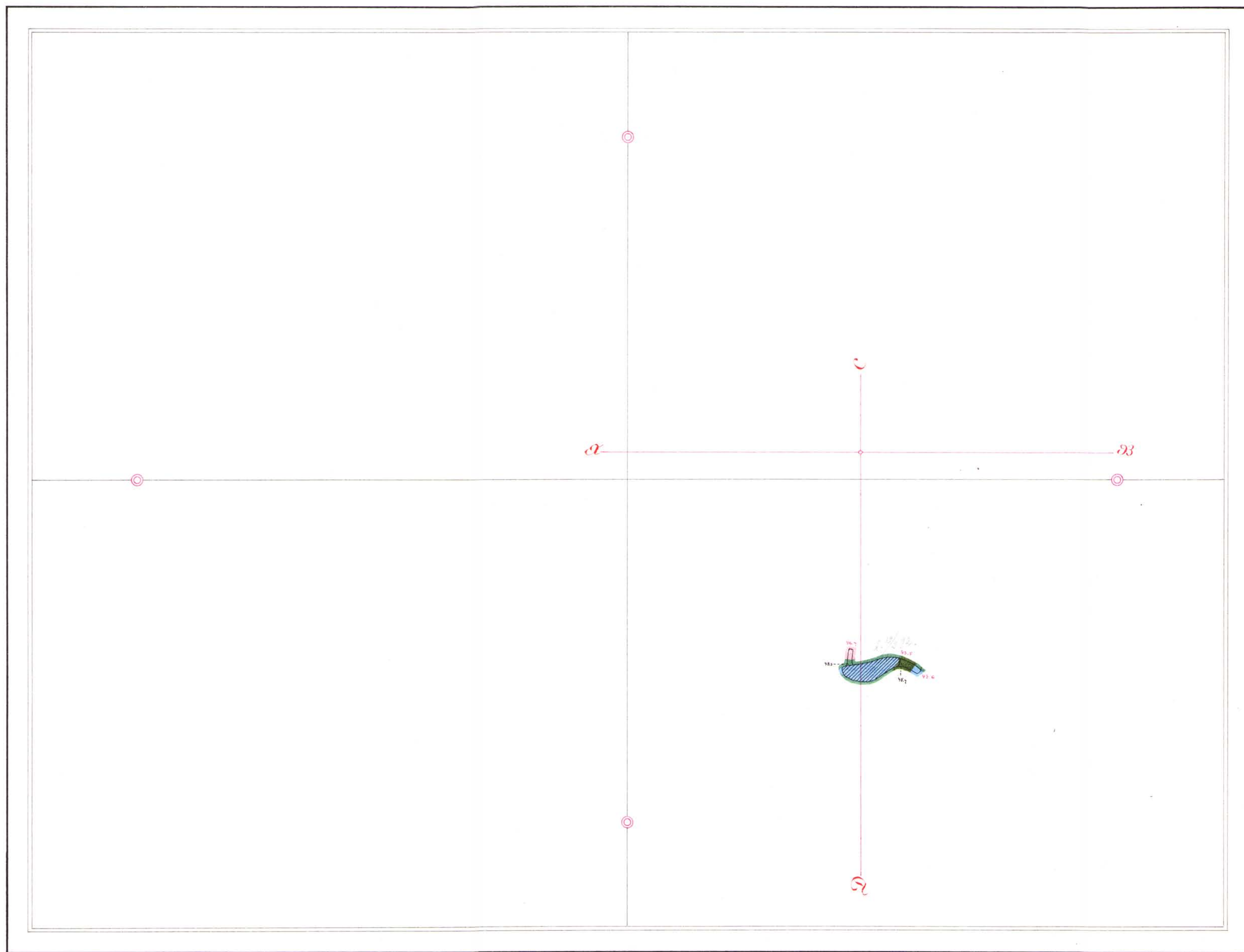


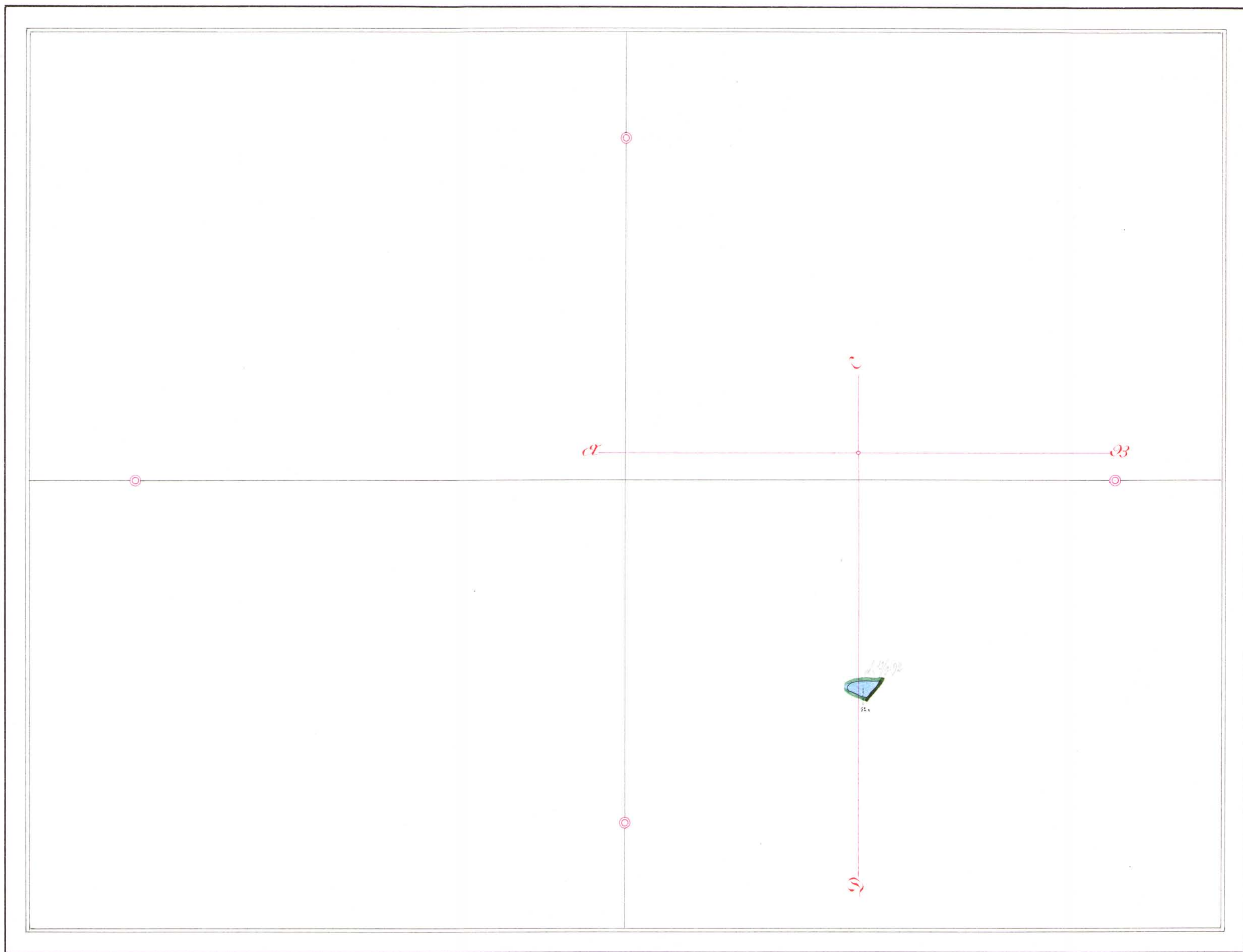






Sol.s.



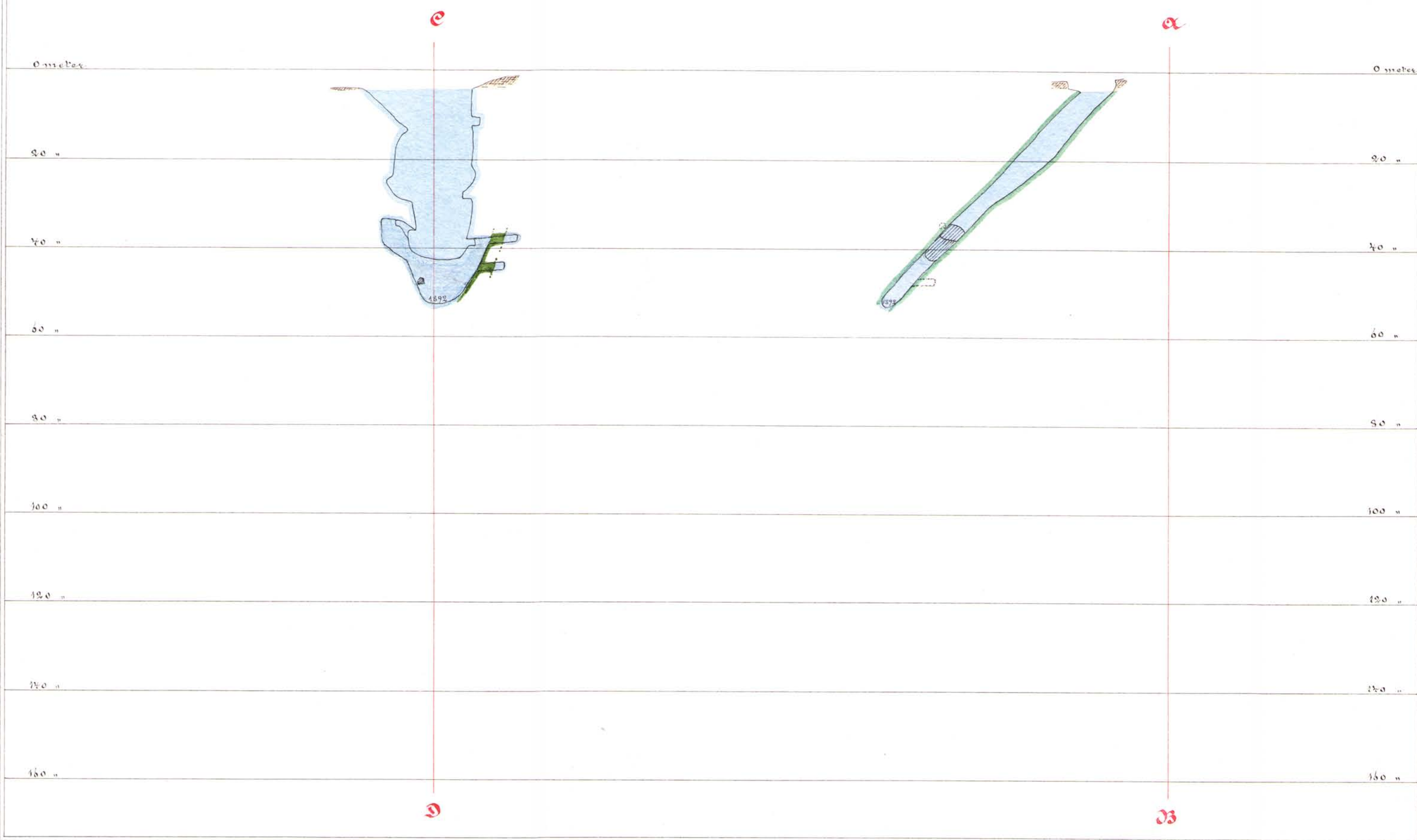


Långöprofil

efter α β

Övärprofil

efter β α



Beskrifning till Karta öfver Sällmyre-
grufoan i Frangårde socken.

Historik

Om Sällmyregrufoans företa upptäckt och bearbetande vet man för närvarande intet, men att denna fyndighet redan länge varit känd, framgår af följande i Eggert Lundströms mineralhi-
storia af år 1767 förekommande relation om Sällmyre grufvefält. "Det är beläget 1/4 mil nord-
öst ifrån Frangårdes kyrka på Syd- sydvästra sidan om Stållberget uti en lillländ och karraktig land-
man. Uti Sydöst stadnar det emot en stor sand-
ås, men hafver i nordöst sin sträckning uti en
bred och emot förnämde lilllända mark af-
sluttande landman.

Här äro många ådegruvor, hvilka
under en mera och mindre djup dammjord i for-
na tider blifvit anlagda och brutna, dock mer-
dels alla på en enda gång, som hafver sitt sty-
kande i nordöst och sydväst med starkt fallande
emot sydöst. Man har här endast att märka:

Sällmyregrufoan, djup 10 famnar,
lång 13 famnar, hvilken är länget i nordöst af
detta fält, liggande på en låg kulle, som på
alla sidor af en myra är omgifven. Huru är
väl omkringgrafen förmedlet ett stort dike, men
grufoan är ändå mycket af vatten bevarad. Vatten
faller här emot sydöst emellan 30 och 40 grader
och säges vara 3 famnar 10 quarter bred.

Malmen är en ganska god torrsten, gyllgäende, svartblå till färgen, största delen fin-
grynig och litet blandad med grön fluss. Vågar-
garna ämnas bestå af skifrigt och rätt klufvet,
svart hornberg.

År 1805 tilldelades fyndigheten ut-
mät af omkring 250 fannars längd i nordost och
sydvest samt 150 fannars bredd. Utmätsrörelsen
har man trots anställda undersökningar för när-
varande ej lyckats få kännedom om. Än om
der tidernas lopp malm på flere ställen inom
gruffältet klufvet klottat och brutet, har någon
större grufdrift därstädes dock aldrig förekommit.
Senaste brytningen egde rum åren 1866-67 i den
nordligast belägna sänkningen.

Sommaren 1890 upptogs arbetet ä-
nys uti den stora grufvan, som då hade, oumlägligt
räknadt, ett djup af fyra fathningar. Sedan län-
ning och pengoring skifrit avslutade på hösten näm-
da är, kunde den egentliga malmbrytningen under
vintern 1890-91 taga sin början och har sedan dess
afbrutit pågått.

Geologiska förhållanden.

Den i trakten förekommande
bergarten utgöres af en skiffrig, stundom källflut-
artad, granulit af något rött till färg, tillhörande
den yngre afdelningen af de malmförande bild-
ningarna.

Malmen uppträder inom fyndig-
heten i fure linser eller kortlar, skilda från
omgivande granuliten genom ett antagligen
ganska mätligt skamlager af hornblende, mörk
glimmer och kvarts. Öfver fältet upprättad
magnetisk karta angifver från den vattenfyllda
sänkningens norra kant cirka 200 meter i
fält åt sydvest ett ganska starkt kompas-
drag, utan tvifvel bestående af flere i lagerarten

inbäddade smärre kortlar. Skildat från detta,
finnes ett annat icke oansenligt påhåll, be-
läget omkring 150 meter åt vest-sydvest från
den för närvarande bearbetade grufvas södra
gafvel. Malmen har äfven här varit föremål
för brytning, men på grund af en mycket var-
ierande förhållande måste arbetet upphöra. Fyn-
dighetens allmänna stykningsriktning är nord-
östlig samt sidostyrning cirka 45° åt sydost.
Större afvettande gägar hafva ännu icke
anträffats.

Subart svartmalen förekommer
härstädes. Sten är ofta finkornig, än grufkornig
och alltid betydligt uppblandad med ett skarn
af amfibol och kvarts. I grufvas hängande har
ingen bestämd sidostyrning anträffats, utan har mala-
men på smärre gägar öfvergått i omgifvande lager-
arter och kvarlemnats, der den ej anses brytvärd.
Likaså är densamma i gäglarna ingalunda
slut utan endast mer i mängd med nämnda
bergarter. Vid smältning i degel har i medeltal
erhållits 44% tackjärn samt glazig slagg med en
beskickning af 6% kalk. Förhållanden är blott om-
kring 0.01% och svavelmineral förekomma ytterst
sparsamt.

Brytning och malmföring

Brytningen har hittills bestått i
vagnning, men för att undersöka förhållandena i
fält hafva orter påbörjats i båda gäglarna. År 1891
erhålls
4,007 ton — malmhaltigt berg, hoaraf
1,122 — — — malm samt
2,885 — — — ofyndigt berg, hoaraf
malmprocenten endast utgjorde 28%.

Uppförningen af berg och vatten
sker medelst en elektrisk kraftöverföring från
ett 1,250 meter aflägit vattenfall, hvilken anläggning

ning utförts af Styhammars Jernverks Aktiebo
och fullbordades i mars 1891 samt sedan dess
varit i oafbruten verksamhet. Dynamomaskine
na, tillverkade vid Styhammars Mekaniska ve
rstad, äro beräknade att lemnas 10 hästkrafter
gruffalt, hvarvid cirka 72% af turbinens arbete äfve
föres.

Malmen transporteras förmedlet härt
till Styhammars bruk, beläget en kilometer väster
från grufvan, och nedsmältes derstädes.

Tre fjärdedelar af fyndigheten äges
af Stora Kopparbergs Bergslags Aktiebolag samt
återstoden af Styhammars Jernverks Aktiebolag, me
n brytes för egen del ensamt af det senare bolaget.

Beträffande kartan må härjämte
upplysningsvis bifogas, att på grund af släpplig
våderlek förlidne härt dagbladet af kunnat full
bordas, samt vidare att malmens mäktighet till
följd af den starka sidostupningen ingalunda
får uppskattas efter konturerna i de olika
foliebladen, utan framgår denna ensamt af
tearprofilen.

Grängsberg den 14 mars 1892
R. F. Brumberg.

1/ Manuskrift förvarat hos Stora Kopparbergs Bergslags Aktie